

Interview met Marleen Riemens

Op 7 december 2009 promoveerde Marleen Riemens op haar proefschrift getiteld: 'On the development, environmental effects, and human dimension of weed management strategies'. In dit interview vertelt ze over schipperen met haar tijd, over de integratie van wetenschap en praktijkonderzoek en over haar voornaamste doel: de landbouw verder helpen.

Promovenda èn onderzoekster. "Ik vind al die projecten veel te leuk."

Wie ben je en wat doe je?

"Ik ben Marleen – Maria Magdalena – Riemens en ik werkt bij de unit Agrosysteemkunde van WUR-PRI. In mijn studie Plantenveredeling en Gewasbescherming had ik al onderzoek gedaan aan aaltjes. In 2003 ben ik als onderzoekster begonnen bij PRI om te werken aan onkruiden en aaltjes en later alleen aan onkruiden. Een jaar later ben ik mijn promotieonderzoek begonnen. Inmiddels heb ik een vaste aanstelling." Marleen legt uit dat ze geen standaard promovenda met een AIO-contract is geweest, maar dat ze het onderzoek voor haar proefschrift gedaan heeft naast haar andere werkzaamheden: het runnen van een tiental praktijkgerichte onderzoeksprojecten over niet-chemische onkruidbestrijding. "Ik had een aanstelling waarbij ik per week gemiddeld anderhalve dag werkte aan mijn promotieonderzoek en drie en een halve dag aan allerlei projecten."

Wat waren dat voor projecten?

"Vooral onderzoeksprojecten over niet-chemische bestrijding van onkruiden in de biologische landbouw en in stedelijk gebied; gemiddeld zo'n tien onderzoeksprojecten. Sommige daarvan waren korte projecten op consultancy-basis, vooral voor gemeenten of provincies. Die duren dan maar een paar weken en kun je alleen doen wanneer het aansluit bij LNV-programma's."

Waar ging je promotieproject over?

"Over niet-chemische onkruidbestrijding. Naast de technische aspecten, zoals de gevolgen van verschillende bestrijdingsmethoden voor het milieu, was er ook aandacht voor de afwegingen die de boeren maken bij het kiezen van een methode." Marleen legt uit dat biologische boeren soms worden gezien als één homogene groep. Ten onrechte, bleek uit een studie waarin een groep boeren drie jaar lang is gevolgd. "Er zijn grote verschillen in grondhouding:

in wat ze zeggen, in wat ze daadwerkelijk doen en in de effecten op de onkruiden. Marktgerichte boeren hebben vaak een hogere onkruiddruk dan vakliefhebbers. Dat was dus eigenlijk een combinatie van onkruidkundig en meer sociologisch onderzoek."

"De technische kant is ook leuk: het bestuderen van de onkruiddecologie en de teeltrotaties om de beste bestrijdingsmethoden uit te denken. Dat heeft drie wetenschappelijke artikelen opgeleverd. Daarnaast werden aan de hand van een grote dataset over de ecologie van onkruiden verschillende bestrijdingsstrategieën doorgerekend. Er is gekeken of ze geschikt waren voor de biologische teelt en wat dan de belangrijkste dingen waren waar de boeren op moesten letten. Die insteek was vooral wetenschappelijk, maar we hebben de praktische toepassing niet helemaal losgelaten. Bij omschakelen van gangbare naar biologische teelt moeten boeren namelijk erg wennen aan de timing van alles. In een vroeg stadium moet dan voorkomen worden dat er een hoog onkruidniveau ontstaat. Deze fundamentele vragen hebben dus een duidelijke praktische toepassing. Dat is ook mijn belangrijkste persoonlijke drijfveer." Volgens Marleen versterken de inzichten elkaar omdat je in de praktijk kijkt. Dat werkte ook door in de gesprekken met de boeren. "Na een paar bezoeken kwam het vertrouwen dat je wel wat weet en vragen ze ook advies over hoe ze na een bepaalde teelt de zaadvoorraad kunnen verkleinen."

Was het niet moeilijk om je promotieonderzoek voldoende aandacht te geven tussen al die andere projecten?

"Inderdaad. Ik vind al die projecten veel te leuk; die wil ik ook graag doen, vooral als ik zelf de voorstellen heb geschreven. Gelukkig kon mijn afdelingshoofd Bert Lotz, die tevens copromotor was, me vaak overhalen om me te concentreren op het schrijven van mijn proefschrift." Marleen

INTERVIEW

roemt verder haar promotor, Martin Kropff. "Een heel positief persoon, die goed doorvraagt en haarfijn aan kan geven welk onderdeel beter moet. Dat helpt!"

Wat voor nieuwe ontwikkelingen zie je in je vakgebied?

"Precisielandbouw. Per perceel wordt in kaart gebracht welke onkruidsoorten er voorkomen om zo gericht te kunnen bestrijden. Onkruiden kunnen automatisch worden gedetecteerd met camera's en er kan zo precies mogelijk een bestrijdingsmiddel worden aangebracht. Verder de integratie van de boer zelf als onderdeel van een management systeem. Wanneer bestrijdingsmethoden en strategieën voor een bepaald landbouwsysteem ontwikkeld worden, moet de boer, als belangrijk onderdeel van dit systeem, niet vergeten worden.

Welke binding heb je met de KNPV?

Ik ben actief lid van de Onkruidwerkgroep. Daarnaast heb ik vijf jaar in de redactie gezeten van Gewasbescherming.

Wat voor hobby's heb je?

Als sport doe ik aan fitness en squash. Sinds het proefschrift af is heb ik eindelijk weer tijd voor gezellige dingen. Ik hou ervan om te wandelen en ik ben met mijn man pas op fietsvakantie geweest.

Hoe zie je je toekomst?

"Er zijn een paar heel mooie onderzoeksvoorstellen goedgekeurd, waaraan ik met veel plezier werk: van wetenschappelijk internationaal tot heel praktisch. Mijn visie is het nog meer integreren van praktijk- en fundamenteel onderzoek. Dat is de manier om verder te komen."

Precisielandbouw en gewasbescherming: hoe precies?

KNPV-najaarsvergadering, 16 december 2009

Precisielandbouw is het telen van gewassen waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften van het gewas (stand, bladdichtheid), de weersomstandigheden (vochtigheid, temperatuur) en bodem (grondsoort, bemesting) op een specifieke locatie (perceel, deel van een perceel).

Tijdens deze dag zullen experts belichten wat er voor winst te behalen is met precisielandbouw en gewasbescherming, nu en in de toekomst. Er zijn diverse lezingen vanuit de vraag- (praktijk) en aanbod- (R&D) kant. De dag wordt afgesloten met een paneldiscussie n.a.v. stellingen, o.a. over wat speerpunten zouden moeten zijn bij verdere ontwikkeling precisiegewasbescherming.

- Plaats:** Wageningen, zaal Gaia 1+2 van ESG, Droevendaalsesteeg 3
- Taal:** Nederlands
- Opgave:** www.knpv.org.
Leden gratis; niet-leden € 25,- inclusief lunch en borrel

U bent van harte voor deze dag uitgenodigd.

Het organisatiecomité,
Corné Kempenaar (WUR PRI Agrosysteemkunde, corne.kempenaar@wur.nl): inhoudelijke coördinatie
Jos Wubben (BLGG): inhoudelijke coördinatie
Jan-Kees Goud (jan-kees.goud@wur.nl): organisatorische zaken

De WeedIt, een machine voor onkruidherkenning en selectieve bespuiting. Foto: Rommie van der Weide, PPO-agu.